

והנה אחת הקללות שדורנו היא מה שיקד
היזה"ר את הנקרא עיתונות
"חרדית" למיני, מה שמכלה את שארית
הזמן ומעסיק את הראש בפיתומי מילי
בעלמא. וכי מה לו לבן תורה השוקד צאהלי
תורה שכמו מוכרח הוא לידע על כל
המתחדש בקצוי תצל ויס רחוקים, אין זה כי
אם מעטת היצר להרחיקו מלהיות כל שיחתו
בדברי תורה, ובדאי שזוה מונע עצמו
מלהיות בעל גמ'. ואלו שאינם הולכים אחרי
שיחה נאה או אינה נאה אלא כל שיחתן
בדברי תורה, צלי ספק הוא שיזכו לרוח
הקדש ואור תורה מאור פני מלך חיים יאיר
בו.

יתרו

והי' כל הדבר הגדול יביאו אליך וגו', את הדבר הקשה יביאון
אל משה (י"ח כ"ב כ"ו)

ובבר עמדו המפרשים צהא דיתרו אמר
למשה דדבר הגדול יביאו אליו
ואח"כ כתיב דדבר הקשה יביאון אל
משה, ומהו דבר הגדול ומהו דבר הקשה,
ורצנו הרצ זללה"ה בספרו ביאר דדבר
הגדול קאי על דברים שמנד עצמן נריכים
לדון בע"א, כגון שבט, נביא שקר ועוד
כמה דברים המנויים בריש סנהדרין, ודבר
הקשה הוא כשנסתפק להם בהלכה או
דהצ"ד חולקין צה וע"פ לשון הכחוש צפ'
דברים (א' י"ו) והדבר אשר יקשה מכס
תקריבון אלי, דלריך הכרעת צ"ד דע"א
ומשה במקום ע"א קאי, יעוי"ש.

דע"א וילפי' לה מכל דבר הגדול יביאו
אליך דבריו של גדול. ותו ילפי' התם
מהדבר הגדול, דגם הא דדבריו של גדול
בעי ע"א זהו דוקא צדבר שהוא גדול כדיני
נפשות, אבל צדבר שהוא קטן כדיני ממונות
או מלקות גם אם הוא של גדול אין צריך
ע"א. וי"ל דזהו החילוק שבין דבר הגדול
לדבר הקשה, דדבר הגדול זהו דבריו של
גדול כנשיא וכהן גדול, ודבר הקשה זהו
דבר שהוא גדול כדיני נפשות. ויתרו
אמר דדבריו של גדול בעי ע"א, ואח"כ
הוסיף דהיינו דוקא צדבר הקשה כדיני
נפשות אבל דבר הקל כדיני ממונות אין
צריך ע"א.

ויש לפרש עוד ע"פ הא דאמר' בסנהדרין
ט"ו א' וי"ח ב' דאין דנין דבריו של
גדול [כגון נשיא וכהן גדול] רק צצ"ד

ומצאתי קן להדיא במכילתא כאן פרשה
ב' ה' דיליף להך דדיני נפשות

דוקא מקרא דדבר הקשה. דהכי אימא
התם, והי' כל הדבר הגדול יציאו אליך,
דברים גדולים אליך יציאו דברים קטנים
ישפטו הם. ^{אח"כ} אתה אומר כן או אינו אלא
דברים של בני אדם הגדולים יציאו
אליך ודברים של בני אדם הקטנים ישפטו
הם, כשהוא אומר והדבר הקשה יציאון
אל משה אינו מדבר צניי אדם אלא
דברים גדולים הכתוב מדבר והרי דיליף

להך דדיני נפשות מדבר הקשה ואף
להגמ' דידן דילפי' לתרוייהו מהדבר
הגדול, מ"מ קרא דהדבר הקשה חוזר
לפרש הילפותא דילפי' מהדבר הגדול
דהדין דגדול הוא דוקא דדיני נפשות
דבר הקשה. וכן במילתא הא דורש כן
על הגדול דפירושו דברים גדולים כד"נ
ומדבר הקשה יליף רק לפרש את הדבר
הגדול.

ועתה אם שמעו תשמעו בקולי (י"ט ה')

ובתרגום מפרש ובען אם קבלא תקבלון
למימרי, וכ"ה צרש"י מהמכילתא
אם עתה תקבלו עליכם וכו', ומצואר
דקבלת עול תורה היא יסוד הזכי' לתורה.
ובענין קבלת התורה כתבנו ^{מאמר} צמאמר
הראשון לחג השבועות, יעו"ש. והנה כתב
רש"י אם עתה תקבלו עליכם יערב לכם
מכאן ואילך שכל ההתחלות קשות.
ולכאורה, מה שיין הך כללא דכל
ההתחלות קשות להקושי שיש בתורה, וכי
הקושי הוא רק בהתחלה, והרי רואים אנו
שגם אחרי שמתחילים ללמוד, עדיין קשה,
והוא קושי תמידי. ומצואר בזה דהקושי
שיש בקבלת עול תורה אינו קושי מיוחד
של תורה כי אם הוא בכלל כל ההתחלות
קשות וגם התחלה דקבלת עול תורה היא
קשה, ואומנם, אם תקבלו עליכם יערב
לכם מכאן ואילך ושוב אין זה קשה כי
אם ערב ונעים. ואם אדם מרגיש שעדיין
קשה לו, זה משום שעדיין לא קיבל עליו
עול תורה.

והנה צמש"כ רש"י יערב לכם מכאן ואילך,
לכא' הי' לו לומר יקל לכם מכאן
ואילך דהוא היפך מקשה. ומצואר בזה דכל
הקושי שבקבלת עול תורה הוא למי שלא
טעם טעם עריצות התורה. ואם אך יטעם
טעמה הערב של התורה ממילא הוא שלא
ידע קושי מהו, דמי שטעם פעם אחת
טעם של תורה הרי הוא כבר קנוי כולו
לתורה ואינו יכול לפרוש הימנה, כמוש"כ
באור החיים צפ' כי תצא עהפ"ס ושמתח
בכל הטוב (דברים כ"ו י"א) דאין טוב אלא
תורה, שאם היו בני אדם מרגישים במתיקות
ועריצות טוב התורה היו משתגעים
ומתלהטים אחרי' ולא יחשב צעיניהם מלא
עולם כסף וזהב למאומה כי התורה כוללת
כל הטובות שבעולם.

ועל מאמר חז"ל (פסחים מ"ט ז') שנה ופירש
וכו' תמה הרב מפוניצ' זצ"ל, דאין
יתכן ששנה ופירש, והרי מי ששנה וטעם
טעמה של תורה וכי אפשר שיפרוש ממנה.

[ותירך מה שתירך]. ומקושימו מזואר
 כמוש"כ, דאס אך טועס אדס טעמה של
 תורה, כזר יערב לו מכאן ואילך ושוז אינו
 יכול לפרוש ממנה. ואשר זהו שאמרו דכל
 ההתחלות קשות שהקושי הוא רק לקבל כיון
 שלא טעם טעם של תורה, אזל משקבל
 עליו כזר יערב לו מכאן ואילך ואין צוה
 שום קושי.

1234567

משפטים

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם (כ"א א')

1234567

1234567

א"ל הקב"ה למשה לא תעלה על דעתך לומר אשנה להם הפרק וההלכה ב' או ג' פעמים עד שתהא
 סדורה בפיהם כמשנתה ואיני מטריח עצמי להבינם טעמי הדבר ופירושו, לכך נאמר אשר תשים
 לפניהם כשלחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם. (רש"י)

ובמכילתא מזואר דארבע פעמים מוכרת
 כדי שיקרא לימוד וכלא זה אין
 זה לימוד, ורק אחרי ד' פעמים ושינון והצננת
 טעמי תורה אז הוא כשלחן ערוך ומוכן לאכול.
 והכי איתא שם, ר' עקיבא אומר ואלה
 המשפטים למה נאמר, לפי שהוא אומר דבר
 אל בני ישראל ואמרת אליהם, אין לי אלא פעם
 אחת מנין שנה ושלש ורבע עד
 שילמדו תלמוד לומר ולמדה את בני
 ישראל, יכול למדין ולא שוין תלמוד לומר
 שימה צפיהם, יכול שוין ולא יודעין תלמוד
 לומר ואלה המשפטים וגו' ערכם לפניהם
 כשלחן ערוך כענין שנא' אתה הראית
 לדעת.

הרי דשנה שלש ורבע הוא כדי שילמדו
 דצפחות מד' פעמים עדיין אין זה
 לימוד כי אם דיבור שהוא מדבר דדברי
 תורה ולימוד הוא עד שיסנה וישלש וירבע
 שנא' ולמדה את בני ישראל. ואחרי הלימוד
 שהוא דד' פעמים צריך עוד לשנן שיהא
 שגור צפיהם שנא' שימה צפיהם. ואחרי כל
 זה צריך ליכנס צהצנת הלכ לידע ולהבין
 דברי תורה וטעמם צזהירות כזו עד שהוא
 רואה ממש את הדברים והוא כשלחן ערוך
 לפניו שנא' אתה הראית לדעת.

ומה נואלו היום אותם שמיד צפעם
 ראשונה או שני' שדיברו צתורה כזר
 עסוקים הם צהצנת הדברים ככל מיני

והגאון רבנו אלי' זת"ע צאדרתו (קטור
 מכלתא ריש משפטים) כתב, לפי שהי'
 הרצון יתצרך שיכנסו כל ישראל צד'
 דברים, דהיינו צדבור וצלימוד ושיהא שגור